

รายงานผลนวัตกรรมทางการศึกษา บทกวีจากสวน (POETRY FROM THE GARDEN)

นางสาวนินพร ฝอยทอง
ผู้จัดทำนวัตกรรม

โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

โครงสร้างแนวทางการพัฒนานวัตกรรม “บทกวีจากสวน” ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสารภาษาไทยผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับบริบทชีวิตจริงของนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเกษตรกร

นวัตกรรมนี้ออกแบบโดยใช้แนวคิด **Active Learning** และ **Experiential Learning** ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ฝึกฝนการสื่อสารภาษาไทยในรูปแบบการเขียนบทหรือกรองหรือรูปแบบการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ และสร้างความมั่นใจในการเขียนสื่อสารผ่านกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น การศึกษาชนิดของพืชผักและการนำเสนอในรูปแบบของ หนังสือเล่มเล็ก

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือขยายผลในบริบทอื่น ๆ ได้ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมนี้

นางสาวอนินพร ฝอยทอง

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ที่มาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๓
กลุ่มเป้าหมาย/ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	๓
เครื่องมือที่ใช้	๔
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๔
หลักการแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม	๕
กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๗
ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	๘
บทเรียนที่ได้รับ	๙
เงื่อนไขความสำเร็จ	๑๑
ภาพกิจกรรม	๑๔
ภาคผนวก	
แบบสรุปผลการประเมินรวม นวัตกรรม บทกวีจากสวน	๑๗
สูตรคำนวณร้อยละแสดงจำนวนคะแนนรวมในแต่ละด้าน	๑๘
แบบประเมิน	๑๙
- แบบประเมินความรู้ (Cognitive Domain Assessment Form)	
- แบบประเมินทักษะ (Psychomotor Domain Assessment Form)	
- แบบประเมินเจตคติ (Affective Domain Assessment Form)	
แผนการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรม บทกวีจากสวน	๒๔
บันทึกหลังการสอน	๓๐
บรรณานุกรม	๓๑

๑. **ชื่อนวัตกรรม :** บทกวีจากสวน

๒. **ผู้จัดทำ :** นางสาวอนินพร ฝอยทอง ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

๓. **ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม**

วันที่ ๑ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑๐ เดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๘

๔. **ที่มาและความสำคัญ**

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีปัญหาในการเรียบเรียงภาษา การสร้างคำ กลวิธีการเรียบเรียง และความงามทางภาษา ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติจริง นักเรียนขาดโอกาสในการใช้ภาษาไทย ในบริบทที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันในรูปแบบบทประพันธ์

ภาษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์ในโลกล้วนใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกันภาษาไทยนอกจากจะเป็นภาษาประจำชาติแล้วยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเจริญงอกงามอันเป็นเอกลักษณ์สะท้อนความเป็นประเทศที่มีความรุ่งเรืองทางอารยธรรม คนไทยใช้ภาษาเชื่อมโยงสื่อสารกันทั้งชาติแสดงถึงความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับวัฒนธรรมความเชื่อความคิดค่านิยมของคนไทย และเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยที่มีภาษาเป็นของตนเอง ภาษาไทยเปี่ยมด้วยคุณค่าแห่งการ สร้างสรรค์ ไม่เพียงแต่ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารในสังคมเท่านั้น แต่คุณค่าและความงามของภาษาไทยอยู่ที่ จังหวะ ท่วงทำนอง สีสานของภาษาที่มีความไพเราะวิจิตร ทำให้เกิดกระบวนการสื่อสาร เพื่อเสริมสร้างปัญญา ความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมให้เจริญก้าวหน้าบุคคลที่มีความสามารถด้านการใช้ภาษาที่ดีย่อมเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพให้เป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น อีกทั้งยังสามารถนำทักษะความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตด้วยการประพันธ์บทร้อยกรอง ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ โดดเด่นของชาติไทยปัจจุบัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เนื่องจากเด็กไทยจำนวนมากขาดความรู้และทักษะด้านภาษาไทย ซึ่งส่งผลในการเรียนและการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียน การสอนแต่งคำประพันธ์ ในโรงเรียนซึ่งนับเป็นทักษะการเขียนที่ยากสำหรับนักเรียนจึงต้องมีการฝึกฝนอย่าง ต่อเนื่องและครูผู้สอนจึงควรใช้เทคนิคการสอนที่มีแนวคิดน่าสนใจเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ให้กับนักเรียนและช่วยสร้างความสนใจในการเรียนให้ดียิ่งขึ้นการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning เป็นกระบวนการเรียน การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการ เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ โดยกิจกรรมที่นำมาใช้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร/นำเสนอ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม บทบาทของผู้เรียน และการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential Learning) เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยการให้ผู้เรียนลงมือทำ เช่น การศึกษา แหล่งความรู้จากสวนผักจริงๆ ในโรงเรียนและการสื่อสารผ่านบทประพันธ์ นอกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแล้วยังต้องมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันด้วย ครูผู้สอนจะลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้

ซึ่งข้าพเจ้าครูผู้สอน จึงได้คิดค้นนวัตกรรม การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยใช้แนวคิด การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential learning) รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ของโรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี “บทกวีจากสวน” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ ซึ่งจัดอยู่ในรูปแบบ วิธีการหรือนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน และถูกออกแบบกิจกรรมต่างๆ ด้วยวิธี การสอน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential Learning) เป็นการใช้นโยบายการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมผ่าน การลงมือทำและการ แก้ปัญหาจริง เช่น การศึกษาชนิดพันธุ์พืช การเล่าเรื่อง การแต่งบทประพันธ์จากสวนผักในโรงเรียน และให้นักเรียน ได้แนะนำสรรพคุณของผักชนิดนั้นๆ ผ่านบทประพันธ์

ซึ่งข้าพเจ้าได้วิเคราะห์บริบทของนักเรียนในพื้นที่โดยรอบของโรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูกเป็นอาชีพหลัก นักเรียนส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวเกษตรกร การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทของชุมชนและชีวิตประจำวันของนักเรียนจึงเป็น สิ่งสำคัญ

ข้าพเจ้ามองว่า บริบทของชุมชนเกษตรกรรมสามารถนำมาบูรณาการกับการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาในรูปแบบบทประพันธ์ในสถานการณ์จริงและเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของ พวกเขาเอง ด้วยเหตุนี้ จึงได้พัฒนานวัตกรรม การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยใช้แนวคิด การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential learning) รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ของโรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี “บทกวีจากสวน” ซึ่งออกแบบมาเพื่อให้ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม เช่น การศึกษาชนิดพันธุ์พืช และการนำเสนอเป็นรูปแบบบทประพันธ์

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ การเรียนรู้และฝึกแต่งคำประพันธ์จึงเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนา ความรู้และทักษะด้านภาษาไทยที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาชั้นสูง รวมถึง การสืบสานภาษาและอนุรักษ์มรดกทางวรรณศิลป์ของชาติไทยต่อไป

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น นวัตกรรม การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยใช้แนวคิด การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential learning) รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ของโรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี “บทกวีจากสวน” เพื่อสร้างความมั่นใจและพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย โดยให้นักเรียนสวมบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตร และนำเสนอกิจกรรม เช่น นักเรียนได้แต่งบท ประพันธ์เกี่ยวกับผักที่ตนเองสนใจ ที่มีอยู่ในสวนเกษตรของโรงเรียน จำนวน ๖ ชนิด โดยรูปแบบบทประพันธ์ คือ กลอนสุภาพและนำมาทำเป็นหนังสือเล่มเล็กเพื่อนำเสนอ

สรุป วัตถุประสงค์นี้จึงมุ่งเน้นให้การเรียนภาษาไทยมีความหมาย สนุกสนาน และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ของนักเรียน ช่วยพัฒนาทักษะภาษาไทยควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจ ความมั่นใจ และความคิดสร้างสรรค์ใน บริบทที่นักเรียนมีความคุ้นเคย อันจะช่วยส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนให้สามารถนำความรู้ด้านภาษาไปปรับใช้ ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่นักเรียนเข้าใจและเข้าถึง

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ทั้งในสวนผักและการแต่งคำประพันธ์

๒. เพื่อฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ข้อมูลจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสวนผัก และนำความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการ แต่งคำประพันธ์อย่างสร้างสรรค์

๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์จากกิจกรรมในสวนผักมาเป็นแรงบันดาลใจในการแต่งคำ ประพันธ์ และเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยในชีวิตจริง

๔. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้กระบวนการแต่งคำประพันธ์ผ่านการลงมือทำ ตั้งแต่การสังเกต การจดบันทึก และการถ่ายทอดความคิดในรูปแบบของวรรณศิลป์

๕. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกันในการจัดการสวนผักและการสร้างสรรค์คำประพันธ์ สร้างความ สามัคคีและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

๖. เพื่อให้การเรียนรู้อาษาไทยมีความน่าสนใจและสนุกสนาน ผ่านกิจกรรมที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมและการคิด เชิงรุก

๖. กลุ่มเป้าหมาย/ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

๑. กลุ่มเป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๗ คน ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๗ จากโรงเรียนชุมชน สร้างถ่อสามัคคี ตำบลสร้างถ่อ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี

๒. กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ

๑. กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่มีความสนใจในภาษาไทยและต้องการพัฒนาทักษะ การเขียน การอ่าน และการแต่งคำประพันธ์ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๒. นักเรียนที่ต้องการฝึกทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ผ่าน การเชื่อมโยงความรู้ด้านวรรณศิลป์กับประสบการณ์จริงจากสวนผัก

๓. นักเรียนที่ต้องการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงในสวนผักและสามารถนำความรู้จากกิจกรรม เหล่านี้มาสร้างสรรค์เป็นคำประพันธ์ที่สื่อสารความคิดและอารมณ์ได้อย่างชัดเจน

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑. นวัตกรรม บทกวีจากสวน

๒. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๗ ชั่วโมง

๓. แบบวัด K การวัดผลด้านความรู้ (Cognitive Domain) เป้าหมายเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ คำคล้องจอง ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ และเนื้อหาเกี่ยวกับพืชผัก ประกอบด้วย

- แบบทดสอบคำคล้องจอง (Multiple Choice)
- แบบทดสอบการเขียนแผนผังกลอนสุภาพ
- แบบสอบถามเชิงอธิบาย (Short Answer Questions)

๔. แบบวัด P การวัดผลด้านทักษะ (Psychomotor Domain) เป้าหมายเพื่อวัดความสามารถของ นักเรียนในการนำภาษาไทยไปใช้ในสถานการณ์จริง ประกอบด้วย

- แบบประเมินผลงานการแต่งบทประพันธ์
- แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการปฏิบัติงาน
- แบบประเมินการนำเสนอ (Presentation Rubric)
- แบบสังเกตการจัดการบูร (Observation Checklist)

๓. การวัดผลด้านเจตคติ (Affective Domain) เป้าหมายเพื่อวัดความมั่นใจและความสนใจของนักเรียนใน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย

- แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Form)
- แบบสังเกตพฤติกรรม (Observation Checklist)
- แบบสอบถามความพึงพอใจ (Satisfaction Survey)

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๑. ระบุปัญหา (Identify Problem)

- นักเรียนขาดทักษะการเขียนและการใช้ภาษาไทยในรูปแบบร้อยกรอง
- การเรียนการสอนเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ทำให้ขาดโอกาสเรียนรู้ในบริบทชีวิตจริง
- ขาดแรงจูงใจ ความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ภาษาไทย

๒. กำหนดเป้าหมาย (Set Goals)

- พัฒนาทักษะการเขียนและการใช้ภาษาไทยในรูปแบบร้อยกรองผ่านกิจกรรมปฏิบัติจริง
- เพิ่มแรงจูงใจ ความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ภาษาไทย
- สร้างการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงโดยเน้นบริบทการเกษตร

๓. ออกแบบแนวทางการพัฒนา (Design & Development Process)

- Active Learning → เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ
- Experiential Learning → เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๔. ดำเนินการทดลองและพัฒนา (Implementation & Development)

- นักเรียนเรียนรู้คำคล้องจองและฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ
- นักเรียนศึกษาชนิดของพืชผัก
- นักเรียนแต่งคำประพันธ์และจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็กและนำเสนอผ่านบูธนิทรรศการ
- ครูใช้การนำเสนอผ่านบูธนิทรรศการสะท้อนผลและปรับปรุงการสอน

๕. ประเมินผล (Evaluation)

- การทดสอบก่อน-หลังเรียน
- การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วม
- การนำเสนอและการสะท้อนผล

๖. ขยายผลและปรับปรุง (Scale & Improve)

- นำข้อเสนอแนะจากการประเมินมาปรับปรุงกิจกรรม
- พัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน
- สามารถขยายผลไปยังระดับชั้นอื่นหรือโรงเรียนอื่นได้

๙. หลักการแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๑. ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑.๑ ความหมายของ Active Learning

Active Learning หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การแก้ปัญหา การสร้างชิ้นงาน หรือการลงมือปฏิบัติจริง มากกว่าการเรียนรู้แบบรับฟังหรือการท่องจำเนื้อหาเพียงอย่างเดียว

๑.๒ หลักการสำคัญของ Active Learning

๑.๒.๑ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered) เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้

๑.๒.๒ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ให้ผู้เรียนคิดอย่างลึกซึ้งและแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง

๑.๒.๓ การเรียนรู้จากการลงมือทำ (Learning by Doing) กระตุ้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการปฏิบัติ

๑.๒.๔ การมีส่วนร่วม (Engagement) สร้างบรรยากาศที่ผู้เรียนรู้สึกสนุกและมีแรงจูงใจ

๑.๓ แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๑ Bloom's Taxonomy "Active Learning" ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในระดับสูง เช่น การวิเคราะห์ (Analyze) การประเมิน (Evaluate) และการสร้างสรรค์ (Create)

๑.๓.๒ Constructivism การเรียนรู้เชิงรุกอิงจากแนวคิดที่ว่าผู้เรียนสร้างความรู้ขึ้นเองจากประสบการณ์

๑.๔ ตัวอย่างกิจกรรมใน Active Learning

๑.๔.๑ การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

๑.๔.๒ การแก้ปัญหา (Problem-Solving)

๑.๔.๓ การใช้สถานการณ์สมมติ (Simulation)

๑.๔.๔ การลงมือทำจริง (Hands-on Activities)

๒. ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

๒.๑ ความหมายของ Experiential Learning

Experiential Learning หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติจริง และสะท้อนความรู้ที่ได้จากประสบการณ์นั้น

๒.๒ หลักการสำคัญของ Experiential Learning

๒.๒.๑ การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ (Learning by Doing): ผู้เรียนเรียนรู้จากการเผชิญสถานการณ์จริง

๒.๒.๒ การสะท้อนประสบการณ์ (Reflection): วิเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ

๒.๒.๓ การประยุกต์ใช้ (Application): ใช้ความรู้จากประสบการณ์ในสถานการณ์ใหม่

๒.๓ แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ Kolb's Experiential Learning Cycle กระบวนการเรียนรู้ของ Kolb แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน

๑. Concrete Experience มีประสบการณ์ตรง

๒. Reflective Observation สะท้อนประสบการณ์

๓. Abstract Conceptualization สร้างความเข้าใจเชิงแนวคิด

๔. Active Experimentation นำไปทดลองใช้

๒.๓.๒ Dewey's Learning Theory การเรียนรู้ควรเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนเผชิญในชีวิตจริง

๒.๔ ประโยชน์ของ Experiential Learning

- ๒.๔.๑ พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและตัดสินใจ
- ๒.๔.๒ เพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาโดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริง
- ๒.๔.๓ สร้างแรงจูงใจในการเรียน

๒.๕ ตัวอย่างกิจกรรมใน Experiential Learning

- ๒.๕.๑ การฝึกงานหรือโครงการเรียนรู้จากการทำงาน
- ๒.๕.๒ การลงพื้นที่ทำกิจกรรมชุมชน
- ๒.๕.๓ การทดลองทางวิทยาศาสตร์
- ๒.๕.๔ การปลูกพืชและบันทึกการเติบโตในบริบทของการเกษตร

สรุปความสัมพันธ์ของทั้งสองทฤษฎี

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) มีความสัมพันธ์กันในแง่ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง โดยมีการสะท้อนความคิดเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งสองทฤษฎีช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความลึกซึ้ง ยั่งยืน และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ของนวัตกรรม การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยใช้แนวคิด การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential learning) รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี “บทกวีจากสวน” กระบวนการเรียนรู้ถูกออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในพื้นที่เกษตรกรรม โดยใช้แนวคิด Active Learning และทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยผ่านการปฏิบัติจริง

๑. กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)

ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน (Planning Phase)

เป้าหมาย: สร้างพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของบทประพันธ์
กิจกรรม

๑. นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบของบทประพันธ์กลอนสุภาพ
๒. ครูแนะนำวิธีการใช้ภาษา และเรียนรู้เรื่องคำคล้องจอง เพื่อนำไปใช้ในการแต่งคำประพันธ์
๓. ใช้เกมหรือกิจกรรมจับคู่คำคล้องจองเพื่อกระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนที่ ๒ การลงมือปฏิบัติ (Action Phase)

เป้าหมาย : เชื่อมโยงภาษาไทยกับกิจกรรมการเกษตร

กิจกรรม

๑. นักเรียนบันทึกข้อมูล สรรพคุณของพืชผักแต่ละชนิดที่กลุ่มของตนเองสนใจจากสวนผักที่โรงเรียนและนำมาเรียบเรียงแต่งเป็นบทประพันธ์

๒. นักเรียนเรียบเรียงแต่งเป็นบทประพันธ์ จากตัวอย่างผักที่กลุ่มของตนเองเลือก กลุ่มละ ๖ ชนิด

ขั้นตอนที่ ๓ การนำเสนอ (Presentation Phase)

เป้าหมาย ฝึกทักษะการพูด การนำเสนอ และการทำงานร่วมกัน

กิจกรรม

๑. นักเรียนจัดบุรณิทรศการเกี่ยวกับการแต่งคำประพันธ์ที่แต่งขึ้นจากสวนผัก

๒. นำเสนอข้อมูล จากหนังสือเล่มเล็กที่นักเรียนจัดทำขึ้นโดยเนื้อหาสาระประกอบด้วยรูปภาพที่เชื่อมโยงกับบทประพันธ์

ขั้นตอนที่ ๔ การสะท้อนผล (Reflection Phase)

เป้าหมาย : ประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่อง

กิจกรรม

๑. นักเรียนเขียนสะท้อนความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ เช่น สิ่งที่ชอบหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุง

๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อวิเคราะห์ผลสำเร็จและอุปสรรค

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงกิจกรรมในรอบถัดไป

๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

๑.๑ ด้านความรู้ (Cognitive Domain)

- นักเรียนเข้าใจการเชื่อมสัมพันธ์คำคล้องจอง เช่น ผักบุ้ง คล้องจองกับ กุ้งนาง , พืชผัก คล้องจองกับ นักเรียน เป็นต้น

- นักเรียนเข้าใจรูปแบบฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพและเข้าใจรูปแบบการแต่งบทประพันธ์

- เชื่อมโยงภาษาไทยกับกระบวนการเกษตรในชีวิตจริง

๑.๒ ด้านทักษะ (Psychomotor Domain)

- นักเรียนสามารถเขียนและการใช้ภาษาไทยในรูปแบบร้อยกรอง โดยมีสวนผักเป็นแหล่งเรียนรู้

- ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม เช่น การจัดบุรณิทรศการและการแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม

- ใช้อุปกรณ์ในการจัดทำหนังสือเล่มเล็กได้อย่างเหมาะสมพร้อมนำข้อมูลจากการแต่งบท

ประพันธ์มาประกอบได้ครบถ้วน

๑.๓ ด้านเจตคติ (Affective Domain)

- มีความมั่นใจเพิ่มขึ้นในการสื่อสารภาษาไทยผ่านรูปแบบบทร้อยกรอง
- รู้สึกสนุกและมองว่าภาษาไทยรูปแบบบทร้อยกรองเป็นเรื่องใกล้ตัว
- มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาไทยรูปแบบบทร้อยกรองและเห็นความสำคัญของการนำไปใช้

ในชีวิตจริง

๒. ผลที่คาดว่าจะเกิดกับครู

- พัฒนาความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning
- มีแนวทางการบูรณาการภาษาอังกฤษกับบริบทชุมชนเกษตรกรรม

๓. ผลที่คาดว่าจะเกิดกับโรงเรียนและชุมชน

- โรงเรียนมีต้นแบบนวัตกรรมที่สามารถขยายผลสู่ระดับชั้นอื่น ๆ หรือโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง
- ชุมชนเห็นความสำคัญภาษาไทยรูปแบบบทร้อยกรองและการเชื่อมโยงกับอาชีพเกษตรกรรม
- เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเกษตร

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

นวัตกรรม "บทกวีจากสวน" เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างภาษาไทยกับบริบทการเกษตร โดยมุ่งเน้นให้ นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Experiential Learning) และการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ (Active Learning) ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ และบทเรียนที่ได้รับที่สำคัญใน ๓ มิติหลัก ได้แก่ พัฒนาการทางด้านวิชาการทักษะชีวิต ความเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมและเจตคติ

๑. ผลลัพธ์ด้านวิชาการ พัฒนาทักษะภาษาไทยในบริบทจริง

นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านภาษาไทยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยให้เกิด การเรียนรู้ที่ยั่งยืนและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ดังนี้

๑.๑ ทักษะการเขียนดีขึ้น

- นักเรียนสามารถเขียนสื่อสารภาษาไทยเกี่ยวกับพืชผักโดยใช้รูปแบบการเขียนร้อยกรองได้
- สามารถ ฟังและเข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนคำคล้องจอง และฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ พร้อมทั้งเรียนรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรชนิดของพืชผัก
- นักเรียนเรียนรู้การเขียนร้อยกรองที่ถูกต้อง และสามารถสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง

๑.๒ ความเข้าใจคำคล้องจองและการแต่งกลอนสุภาพที่เกี่ยวข้องกับพืชผักจากสวน

- นักเรียนสามารถ จดจำและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพืชผักจากสวนที่นักเรียนรู้จักและพบในโรงเรียนและชุมชน
- สามารถ แต่งบทประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

- นักเรียนสามารถ นำความรู้เกี่ยวกับลักษณะ สรรพคุณ และประโยชน์ของพืชผักไปอธิบายได้ เป็นลำดับขั้นตอน โดยอธิบายผ่านรูปแบบทประพันธ์กลอนสุภาพ

๒. ผลลัพธ์ด้านทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยี

๒.๑ การเรียนรู้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล

- นักเรียนสามารถ ใช้สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม

๒.๒ การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการแก้ปัญหา

- นักเรียนสามารถ ทำงานร่วมกับเพื่อน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือ เช่น การจัดทำผลงานเป็นกลุ่ม และการจัดนิทรรศการ
- ฝึกการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ เช่น บางคนเป็นผู้แต่งบทประพันธ์, บางคนเป็นผู้จัดทำหนังสือเล่มเล็ก
- นักเรียนสามารถ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

๓. ผลลัพธ์ด้านเจตคติและความมั่นใจในการเรียนรู้

๓.๑ ความมั่นใจในการสื่อสารภาษาไทยด้านการแต่งคำประพันธ์

- จากการสื่อสารด้วยการเขียนแบบร้อยกรองหรือแต่งบทประพันธ์ นักเรียนสามารถเขียนได้ ถูกต้องตามฉันทลักษณ์สามารถสื่อสารให้ผู้อ่านได้เข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อสาร
- มีความ กล้าแสดงออกมากขึ้น และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้หลายรูปแบบ โดยเฉพาะแบบบทร้อยกรองที่มีการบังคับฉันทลักษณ์ ซึ่งทุกวันนี้ไม่ได้รับความนิยมนัก จะนิยมใช้ในกลุ่มของนักประพันธ์

๓.๒ ทศนคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนภาษาไทยด้านการแต่งคำประพันธ์

- นักเรียนรู้สึก ว่า ภาษาไทยที่เป็นรูปแบบบทประพันธ์ไม่ใช่เรื่องยากและสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้และยังถือเป็นการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทย
- มองว่าการเรียนภาษาไทยเป็นเรื่องที่ สนุกและสร้างสรรค์ ไม่ใช่แค่การท่องจำและอ่าน ในห้องเรียน

๓.๓ ความเชื่อมโยงระหว่างภาษาไทยด้านการแต่งคำประพันธ์กับบริบทชีวิตจริง

- นักเรียนสามารถเห็นว่า การแต่งคำประพันธ์มีความสำคัญต่ออาชีพเกษตรกร เช่น การใช้บทประพันธ์เข้ามาสื่อสารเกี่ยวกับวิถีปลูกพืช ชื่อ ชนิด รวมไปถึงสรรพคุณของพืช ชนิดนั้นๆ
- เกิดความตระหนักว่า ทักษะภาษาไทยด้านการแต่งคำประพันธ์เป็นประโยชน์ต่ออนาคต และอาชีพของตนเอง ซึ่งการแต่งคำประพันธ์นี้สามารถสร้างอาชีพได้

๔. ผลกระทบต่อโรงเรียนและชุมชน

๔.๑ โรงเรียนมีแนวทางใหม่ในการสอนภาษาไทยด้านการแต่งคำประพันธ์

- ครูสามารถ นำโมเดลนี้ไปขยายผลในระดับชั้นอื่น ๆ
- โรงเรียนมีนวัตกรรมที่สามารถ ใช้เป็นต้นแบบให้โรงเรียนอื่น ๆ นำไปปรับใช้

๔.๒ ชุมชนเห็นความสำคัญของภาษาไทยด้านการแต่งคำประพันธ์ในอาชีพเกษตรกรรม

- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น
- นักเรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปใช้ช่วยเหลือครอบครัวในการทำเกษตร

สรุปผลสำเร็จ และบทเรียนที่ได้รับของนวัตกรรม

"บทกวีจากสวน" ได้แสดงให้เห็นว่า การเรียนภาษาไทยสามารถเป็นเรื่องสนุกและมีความหมายมากขึ้น หากเชื่อมโยงกับ บริบทชีวิตของนักเรียน พัฒนาทักษะภาษาไทยในรูปแบบการเขียนร้อยกรองหรือการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพในสถานการณ์จริงสร้างแรงจูงใจและความมั่นใจในการเขียนภาษาไทย ฝึกการใช้ถ้อยคำ ภาษาและโวหาร รวมไปถึงความรู้เบื้องต้นที่เกี่ยวกับการแต่งคำประพันธ์ เช่น คำคล้องจอง ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพหรือกลอนแปด เป็นต้น ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการแก้ปัญหาเชื่อมโยงภาษาไทยรูปแบบคำประพันธ์กับชีวิตจริงและความรู้เกี่ยวกับพืชผักจากสวนของนักเรียน

นวัตกรรมนี้ทำให้นักเรียนรู้ว่า ภาษาไทยไม่ใช่แค่ภาษาที่เป็นเพียงแค่ใช้สื่อสารผ่านการพูดหรือเขียนในรูปแบบร้อยแก้วเท่านั้นแต่ยังสามารถเขียนสื่อสารผ่านรูปแบบร้อยกรองหรือบทประพันธ์ได้ และไม่ได้เรียนภาษาไทยไว้เพียงต้องสอบให้ผ่าน แต่เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในอาชีพและอนาคตของพวกเขา

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. เงื่อนไขความสำเร็จสำหรับนักเรียน

นักเรียนเป็นศูนย์กลางของนวัตกรรม "บทกวีจากสวน" ดังนั้นความสำเร็จ ของนวัตกรรมขึ้นอยู่กับ การที่นักเรียนสามารถ มีส่วนร่วม, เรียนรู้ และพัฒนาทักษะได้จริง ตามเป้าหมายของโครงการ

๑.๑ ความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

- นักเรียนต้อง มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเห็นความสำคัญของการแต่งคำประพันธ์ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง
- นักเรียน ต้องการพัฒนาทักษะภาษาไทย ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่เป็นรูปแบบของบทประพันธ์

๑.๒ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนต้อง เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ เช่น การศึกษาชนิดของพืชผักจากสวน, การอธิบายชื่อ ชนิด สรรพคุณของพืชผักในรูปแบบบทประพันธ์ และนำมานำเสนอข้อมูลผ่านหนังสือเล่มเล็ก และการจัดนิทรรศการ
- นักเรียนต้อง ทำงานเป็นทีมได้ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองในกลุ่ม

๑.๓ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยในรูปแบบบทประพันธ์

- นักเรียนสามารถใช้คำศัพท์และคำในภาษาไทยเกี่ยวกับการเกษตรได้อย่างถูกต้อง
- นักเรียนมีความมั่นใจในการเขียนภาษาไทยในรูปแบบบทร้อยกรอง และสามารถนำเสนอข้อมูลต่อหน้าผู้อื่นได้

๑.๔ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- นักเรียนต้องสามารถใช้สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตเพื่อศึกษาข้อมูล
- สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสื่อสารและเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

๒. เงื่อนไขความสำเร็จสำหรับครูผู้สอน

ครูมีบทบาทสำคัญในการ ออกแบบกิจกรรม, จัดการเรียนการสอน, กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม และให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

๒.๑ การออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม

- ครูต้องออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียน และส่งเสริมให้เกิดการใช้ภาษาไทยผ่านการปฏิบัติจริง
- ครูต้องใช้แนวคิด Active Learning และ Experiential Learning อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ การเป็นผู้สนับสนุนและโค้ชให้นักเรียน

- ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าใช้ภาษาไทย โดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร
- ครูให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ในการแต่งคำประพันธ์, การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก และการนำเสนอ

๒.๓ การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

- ครูต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี เช่น การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

๓. เงื่อนไขความสำเร็จสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการ สนับสนุนและผลักดันนวัตกรรม ให้สามารถดำเนินไปได้ อย่างราบรื่น

๓.๑ การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น

- ผู้บริหารต้องจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์สำหรับจัดทำหนังสือเล่มเล็ก, และอุปกรณ์จัดนิทรรศการ
- ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูมีโอกาสดำเนินงานเอง ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยแบบ Active Learning และการใช้เทคโนโลยี

๓.๒ การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้

- ต้องสนับสนุนให้ ครูและนักเรียนมีพื้นที่ในการทดลองและพัฒนานวัตกรรม
- เปิดโอกาสให้ โรงเรียนมีความยืดหยุ่นในการปรับปรุงหลักสูตรและแนวทางการสอน

๓.๒ การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน

- ผู้บริหารต้องช่วยเชื่อมโยง โรงเรียนเข้ากับชุมชนและผู้ปกครอง เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านภาษาไทยและการเกษตร

๔. เงื่อนไขความสำเร็จสำหรับผู้ปกครองและชุมชน

๔.๑ การสนับสนุนให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนที่บ้าน

- ผู้ปกครองควรสนับสนุนให้ลูกฝึกฝนภาษาไทยเพิ่มเติมที่บ้าน เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับพืชผักสวนครัว
- เปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการทำเกษตรจริงที่บ้าน

๔.๒ การสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน

- ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียน เช่น อำนวยความสะดวกในการศึกษาข้อมูล หรือการให้ความรู้ด้านการเกษตร
- เกษตรกรในชุมชนสามารถเป็นวิทยากรหรือที่ปรึกษาให้กับนักเรียน

๔.๓ การช่วยเผยแพร่ผลงานของนักเรียน

- ผู้ปกครองสามารถชมผลงานของนักเรียนได้ที่โรงเรียน โดยมีการจัดบูธนิทรรศการ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น
- ชุมชนสามารถช่วยเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงผลงานในงานท้องถิ่นหรือกิจกรรมของหมู่บ้าน

สรุปเงื่อนไขความสำเร็จของนวัตกรรม "บทกวีจากสวน"

สำหรับนักเรียน → ต้องมีความกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในกิจกรรม และพัฒนาทักษะภาษาไทยในรูปแบบบทประพันธ์ผ่านการปฏิบัติจริง

สำหรับครู → ต้องออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข และใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

สำหรับผู้บริหาร → ต้องสนับสนุนทรัพยากร ส่งเสริมการพัฒนาครู และสร้างความร่วมมือกับชุมชน

สำหรับผู้ปกครองและชุมชน → ต้องให้การสนับสนุนด้านการฝึกฝนภาษาไทยที่บ้าน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อมูลของพืชผัก

หากทุกฝ่ายสามารถร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ นวัตกรรมนี้ จะสามารถสร้าง การเรียนรู้ที่มีความหมาย สนุก และเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ต่อนักเรียนและชุมชนในระยะยาว

ภาพกิจกรรม ในแต่ละกิจกรรมตามแผนการสอน

นักเรียนร่วมกันศึกษาเรียนรู้ความรู้พื้นฐานในเรื่องของคำคล้องจองและฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

นักเรียนร่วมกันศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาพืชผัก

นักเรียนลงมือแต่งคำประพันธ์และจัดทำหนังสือเล่มเล็ก

ภาพกิจกรรม ในแต่ละกิจกรรมตามแผนการสอน

บรรยากาศการจัดนิทรรศการนำเสนอนวัตกรรม

ภาคผนวก

แบบสรุปผลการประเมินรวม

นวัตกรรมการ บทกวีจากสวน

ลำดับ	ชื่อนักเรียน	ด้านที่ ๑ (๓๐คะแนน)	ด้านที่ ๒ (๕๐คะแนน)	ด้านที่ ๓ (๒๐คะแนน)	คะแนน รวม	ผลการประเมิน
๑	เด็กชายวิทยา ครอบยุติ	๒๔	๔๔	๒๐	๘๘	ผ่าน
๒	เด็กชายศักรภาพ ตระทอง	๒๗	๔๕	๒๐	๙๒	ผ่าน
๓	เด็กชายสิทธิพล สุดดี	๒๐	๔๔	๒๐	๘๔	ผ่าน
๔	เด็กหญิงชลธิชา บุญหลัง	๒๕	๔๕	๒๐	๙๐	ผ่าน
๕	เด็กหญิงธิชากร คงแสนคำ	๒๖	๔๕	๒๐	๙๑	ผ่าน
๖	เด็กหญิงนันทิตา สมวิสัย	๒๕	๔๐	๒๐	๘๕	ผ่าน
๗	เด็กหญิงวิรัชญา ผลบุญ	๒๐	๓๓	๒๐	๗๓	ผ่าน
๘	เด็กหญิงวาสนา สุภีร์	๒๐	๓๔	๒๐	๗๔	ผ่าน
๙	เด็กหญิงเมธาวี ส่งสุข	๒๓	๔๐	๒๐	๘๓	ผ่าน
๑๐	เด็กหญิงอริญญาตา หนีกุละ	๒๘	๔๘	๒๐	๙๖	ผ่าน
๑๑	เด็กหญิงกุสุมา เผ่าพันธ์	๒๐	๓๔	๒๐	๗๔	ผ่าน
๑๒	เด็กหญิงนภัสสร จำเริญ	๒๓	๓๘	๒๐	๘๑	ผ่าน
๑๓	เด็กหญิงมธุริน สุทธสิงห์	๒๐	๓๘	๒๐	๗๘	ผ่าน
๑๔	เด็กหญิงรุ่งนภา ศรีเมือง	๒๘	๔๘	๒๐	๙๖	ผ่าน
๑๕	เด็กหญิงวิรัชญา ส่งสุข	๒๘	๔๘	๒๐	๙๖	ผ่าน
๑๖	เด็กหญิงณัฐธิดา โนนแก้ว	๒๔	๔๐	๒๐	๘๔	ผ่าน
๑๗	เด็กชายศุภกร สุดทะมล	๑๙	๒๕	๒๐	๖๔	ผ่าน

สูตรการคำนวณคะแนนและเกณฑ์ผ่าน

๑. คะแนนรวม = ผลรวมของคะแนนทุกด้าน (ด้านที่ ๑ + ด้านที่ ๒ + ด้านที่ ๓)

๒. เกณฑ์การผ่าน

- หากคะแนนรวม \geq XX คะแนน (กำหนดเกณฑ์ผ่าน เช่น ๖๐ จาก ๑๐๐ คะแนน) ถือว่า ผ่าน
- หากคะแนนรวม $<$ XX คะแนน ถือว่า ไม่ผ่าน

สูตรคำนวณร้อยละแสดงจำนวนคะแนนรวมในแต่ละด้าน

๑. คำนวณร้อยละของคะแนนในแต่ละด้าน

ใช้สูตร:

$$\text{ร้อยละ} = \left(\frac{\text{ผลรวมคะแนนที่ได้}}{\text{คะแนนเต็มรวม}} \right) \times 100$$

ด้าน	คะแนนรวมที่ได้	คะแนนเต็มรวม	ร้อยละ
ด้านที่ ๑ (๓๐ คะแนน)	๔๐๐	(๓๐ × ๑๓) = ๕๑๐	๗๘.๔๓%
ด้านที่ ๒ (๕๐ คะแนน)	๖๘๙	(๕๐ × ๑๓) = ๘๕๐	๘๑.๐๖%
ด้านที่ ๓ (๒๐ คะแนน)	๓๔๐	(๒๐ × ๑๓) = ๓๔๐	๑๐๐%

๒. คำนวณร้อยละของคะแนนรวมทั้งสามด้าน

ใช้สูตรเดียวกันโดยใช้คะแนนรวม :

$$\text{ร้อยละ} = \left(\frac{๑๔๒๙}{๑๗๐๐} \right) \times ๑๐๐$$

$$\text{ร้อยละ} = ๘๔.๐๖\%$$

สรุปผลร้อยละของคะแนนในแต่ละด้าน

- ด้านที่ ๑ (ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ) ได้ ๗๘.๕๕%
- ด้านที่ ๒ (การเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยี) ได้ ๗๘.๒๔%
- ด้านที่ ๓ (ความมั่นใจและการมีส่วนร่วม) ได้ ๑๐๐%

คะแนนรวมทุกด้าน ได้ ๘๔.๐๖ %

ผลสรุป: นวัตกรรม "บทกวีจากสวน" มีผลสัมฤทธิ์โดยรวม อยู่ในระดับสูง (๘๔.๐๖ %) และแสดงให้เห็นว่านักเรียน มีความมั่นใจและมีส่วนร่วมมากที่สุด (๑๐๐%) แต่ยังสามารถพัฒนาเพิ่มเติมในด้านทักษะภาษาไทยในด้านการเขียนรูปแบบบทร้อยกรองให้สูงขึ้นได้

๑. แบบประเมินความรู้ (Cognitive Domain Assessment Form)

ส่วนที่ ๑ : แบบทดสอบความรู้พื้นฐาน (Multiple Choice)

คำชี้แจง : เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. คำว่า “สวนครัว” คล้องจองกับใด
 - ก. สวนผัก
 - ข. ควรทราบ
 - ค. งดงาม
 - ง. บัวบาน
๒. คำว่า “ผัก” คล้องจองกับใด
 - ก. รัก
 - ข. มัน
 - ค. รัง
 - ง. ผัด
๓. คำคล้องจองในบทกลอนมีบทบาทสำคัญอย่างไรในการสร้างความไพเราะและความหมายในบทประพันธ์
 - ก. คำคล้องจองช่วยให้บทกลอนมีจังหวะที่ไพเราะและกลมกลืน
 - ข. คำคล้องจองทำให้บทกลอนยาวขึ้นและมีความซับซ้อน
 - ค. คำคล้องจองช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาของกลอนได้ง่ายขึ้น
 - ง. คำคล้องจองทำให้บทกลอนมีความสวยงามแต่ไม่ส่งผลต่อความหมาย
๔. ข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่คุณสมบัติของคำคล้องจอง
 - ก. คำที่มีเสียงสุดท้ายเหมือนกัน
 - ข. คำที่มีความหมายตรงกันข้าม
 - ค. คำที่มีเสียงคล้ายกันในตำแหน่งสุดท้าย
 - ง. คำที่มีการสะกดตัวอักษรเหมือนกัน
๕. คำคล้องจองมักจะใช้ในประเภทใดของการประพันธ์
 - ก. การเขียนบทความวิจารณ์
 - ข. การเขียนกลอนหรือบทกวี
 - ค. การเขียนรายงานวิจัย
 - ง. การเขียนคำบรรยายในภาพยนตร์
๖. การใช้คำคล้องจองในบทกลอนมีผลต่อการรับรู้ของผู้อ่านอย่างไร
 - ก. ช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกสนุกสนานและเพลิดเพลินกับการอ่าน
 - ข. ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาของบทกลอนได้ดีขึ้น
 - ค. ทำให้บทกลอนดูยาวและซับซ้อนมากขึ้น
 - ง. ทำให้บทกลอนมีความหมายที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา
๗. กลอนสุภาพมักจะใช้ในโอกาสใด
 - ก. การเล่าเรื่องราวที่ไม่มีความสำคัญ
 - ข. การพูดในชีวิตประจำวัน
 - ค. การแสดงความเคารพหรือเป็นทางการ
 - ง. การเขียนบทกวีที่ไม่ต้องการความเป็นทางการ
๘. กลอนสุภาพประกอบด้วยอะไรบ้าง
 - ก. ๔ บท ๔ วรรค
 - ข. ๔ บท ๓ วรรค
 - ค. ๕ บท ๕ วรรค
 - ง. ๔ บท ๒ วรรค
๙. ในกลอนสุภาพจะมีการใช้คำคล้องจองในตำแหน่งใด
 - ก. ตำแหน่งต้นของแต่ละวรรค
 - ข. ตำแหน่งกลางของแต่ละวรรค
 - ค. ตำแหน่งสุดท้ายของแต่ละวรรค
 - ง. ทุกตำแหน่งในแต่ละวรรค
๑๐. คำคล้องจองคืออะไร
 - ก. คำที่มีเสียงเหมือนกันในตำแหน่งสุดท้ายของคำ
 - ข. คำที่มีความหมายเหมือนกัน
 - ค. คำที่ใช้ในกลอนเพื่อสร้างความหมาย
 - ง. คำที่มีการใช้ซ้ำในบทกลอน

เฉลย

๑. ง. ๒. ก. ๓. ก. ๔. ข. ๕. ข. ๖. ก. ๗. ค. ๘. ข. ๙. ค. ๑๐. ก.

คะแนนเต็ม: ๑๐ คะแนน

ส่วนที่ ๒ : แบบทดสอบการแต่งคำประพันธ์

คำชี้แจง: นักเรียนสามารถแต่งบทประพันธ์ได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ (กลุ่มละ ๖ เรื่อง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คะแนนเต็ม: ๑๐ คะแนน

ส่วนที่ ๓ : นักเรียนจัดทำหนังสือเล่มเล็ก

คะแนนเต็ม: ๑๐ คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด: ๓๐ คะแนน

๒. แบบประเมินทักษะ (Psychomotor Domain Assessment Form)

ส่วนที่ ๑ : แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง: ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการปฏิบัติงานและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

หัวข้อสังเกต	คะแนน (๐-๒)	หมายเหตุ
๑. การใช้ภาษาในการแต่งบทประพันธ์ได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์		
๒. ความถูกต้องของข้อมูลที่น่าเสนอ		
๓. ความคล่องแคล่วในการอธิบาย		
๔. ความมั่นใจในการใช้ภาษาไทย		
๕. การตอบคำถามและโต้ตอบกับเพื่อน		

รวมคะแนนเต็ม : ๑๐ คะแนน

ส่วนที่ ๒ : แบบประเมินการนำเสนอ (Presentation Rubric)

คำชี้แจง: ผู้ประเมินให้คะแนนตามหัวข้อที่กำหนด โดยแต่ละหัวข้อมีคะแนนเต็ม ๕ คะแนน

หัวข้อการประเมิน	คะแนน (๑-๕)	หมายเหตุ
๑. ความถูกต้องของเนื้อหา		
๒. การสื่อสารและความชัดเจน		
๓. การใช้สื่อผลงานช่วยอธิบาย (ภาพประกอบ/หนังสือเล่มเล็ก)		

รวมคะแนนเต็ม : ๑๕ คะแนน

ส่วนที่ ๓ : แบบสังเกตการจัดการบูร (Observation Checklist)

คำชี้แจง: ผู้ประเมินตรวจสอบองค์ประกอบของบูรและให้คะแนนตามเกณฑ์

หัวข้อสังเกต	คะแนน (๐-๕)	หมายเหตุ
๑. ความเป็นระเบียบของบูร		
๒. การดึงดูดความสนใจของผู้ชม		
๓. การนำเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วน		
๔. ความสามารถในการตอบคำถาม		
๕. การทำงานร่วมกันของทีม		

รวมคะแนนเต็ม: ๒๕ คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมดจากทั้ง ๓ ส่วน: ๕๐ คะแนน

แบบประเมินเจตคติ (Affective Domain Assessment Form)

ส่วนที่ ๑ : แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Form)

คำชี้แจง: นักเรียนให้คะแนนตนเองในระดับ ๑-๕ โดยพิจารณาจากระดับความมั่นใจและความสนใจของตนเองในการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านกิจกรรมนี้

รายการประเมิน	๑ (น้อยที่สุด)	๒	๓	๔	๕ (มากที่สุด)
๑. ฉันรู้สึกมั่นใจในการสื่อสารภาษาไทยในรูปแบบบทประพันธ์เกี่ยวกับเกษตรกรรม	☐	☐	☐	☐	☐
๒. ฉันสามารถอธิบายชนิดและสรรพคุณของพืชผักผ่านบทประพันธ์ได้	☐	☐	☐	☐	☐
๓. ฉันสนุกกับการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนี้	☐	☐	☐	☐	☐
๔. ฉันมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	☐	☐	☐	☐	☐
๕. ฉันอยากเข้าร่วมกิจกรรมลักษณะนี้อีกในอนาคต	☐	☐	☐	☐	☐

คะแนนเต็ม : ๕ คะแนน

ส่วนที่ ๒: แบบสังเกตพฤติกรรม (Observation Checklist)

คำชี้แจง: ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรมและให้คะแนนตามระดับที่กำหนด

หัวข้อสังเกต	คะแนน (๐-๒)	หมายเหตุ
๑. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม		
๒. การตั้งคำถามหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		
๓. ความสนใจและสมาธิในกิจกรรม		
๔. การทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม		
๕. ความพยายามในการใช้ภาษาไทยผ่านรูปแบบบทประพันธ์		

คะแนนเต็ม: ๑๐ คะแนน

ส่วนที่ ๓: แบบสอบถามความพึงพอใจ (Satisfaction Survey)

คำชี้แจง: นักเรียนให้คะแนนความพึงพอใจต่อกิจกรรมนี้โดยเลือกตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองมากที่สุด

รายการประเมิน	๑ (น้อยที่สุด)	๒	๓	๔	๕ (มากที่สุด)
๑. ฉันพอใจกับรูปแบบกิจกรรมที่จัดขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐
๒. ฉันคิดว่ากิจกรรมนี้ช่วยให้ฉันพัฒนาทักษะภาษาไทย	☐	☐	☐	☐	☐
๓. ฉันได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและสามารถนำไปใช้จริงได้	☐	☐	☐	☐	☐
๔. ฉันคิดว่าครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือเป็นอย่างดี	☐	☐	☐	☐	☐
๕. โดยรวมแล้วฉันมีความพึงพอใจกับกิจกรรมนี้	☐	☐	☐	☐	☐

คะแนนเต็ม: ๕ คะแนน

รวมคะแนนส่วนที่ ๓ ทั้งหมด ๒๐ คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา ท๑๒๑๐๒ ชื่อรายวิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอน
 เรื่อง การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ เวลา ๗ ชั่วโมง ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
 ครูผู้สอน นางสาวอนินพร ฝอยทอง ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี

๑. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การแต่งกลอนสุภาพ เป็นการนำคำมาเรียบเรียงขึ้นให้เป็นบทร้อยกรองที่ไพเราะตามรูปแบบกลอนสุภาพ ควรคำนึงถึงลักษณะและข้อกำหนดของบทร้อยกรอง รู้จักเลือกสรรถ้อยคำที่มีความหมายและเสียงคล้องจอง เหมาะสมมาใช้ จึงจะทำให้บทร้อยกรองนั้นไพเราะ สละสลวย คงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย

๒. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

มฐ. ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดปลายทาง

มฐ. ท ๔.๑ ม.๒/๓ แต่งบทร้อยกรอง

๓. สาระการเรียนรู้

การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอน ต้องมีความรู้เรื่องฉันทลักษณ์และรู้จักสรรคำมาใช้ให้เหมาะสม ๔.

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑ อธิบายลักษณะบังคับของกลอนสุภาพได้อย่างถูกต้อง (K)
- ๒ แต่งบทประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ จากฝึกที่อยู่ในสวนเกษตรในโรงเรียนได้ (P)
- ๓ มีความภาคภูมิใจและเห็นความสำคัญตระหนักถึงแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของตนเอง (A)

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ๑.ความสามารถในการสื่อสาร
- ๒.ความสามารถในการคิดขั้นสูง
- ๓.ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ๔.ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- ๕.ความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
- ๖.ความสามารถในการจัดการตนเอง

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ๑.ซื่อสัตย์สุจริต (ข้อ ๒)
- ๒.มีวินัย (ข้อ ๓)
- ๓.ใฝ่เรียนรู้ (ข้อ ๔)
- ๔.อยู่อย่างพอเพียง (ข้อ ๕)

๕. มุ่งมั่นในการทำงาน (ข้อ ๖)

๖. มีจิตสาธารณะ (ข้อ ๘)

๗. อัตลักษณ์อุบลราชธานี

- ภาษาและวัฒนธรรม

๘. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นที่ ๑ กระตุ้นคิดให้อยากเรียนรู้

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน กำหนดเวลาทำกิจกรรม

๒. นักเรียนร่วมกันเขียนแสดงความคิดเห็นสิ่งที่น่าสนใจและแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวในโรงเรียน ลงในกระดาษชาร์ตที่ครูเตรียมให้ กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม

๓. นักเรียนศึกษาค้นคว้าประเภทของบทร้อยกรองในสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น Google YouTube เป็นต้น กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม

๔. นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็น

- คำถาม จากที่นักเรียนได้เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวในโรงเรียนนักเรียนเจออะไรที่น่าสนใจบ้าง

- แนวคำตอบ ตามความสนใจของนักเรียน

- คำถาม นักเรียนศึกษาค้นคว้าประเภทของบทร้อยกรองในสื่ออินเทอร์เน็ต มีลักษณะอย่างไร

- แนวคำตอบ นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม ได้แก่ กลอนสี่ กลอนสุภาพ กลอนเสภา โคลงสี่สุภาพ

ภาพย่นานี้ ๑๑ เป็นต้น

๕. ครูกล่าวเชื่อมโยงจากกิจกรรมที่นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายว่า “นักเรียนจะสามารถนำสิ่งที่นักเรียนเรียนสนใจมาเขียนในรูปแบบต่างๆได้มากมาย เช่น การเขียนพรรณนา การเขียนเรียงความ การเขียนแสดงความคิดเห็น เป็นต้น ที่กล่าวมานี้ต่างเป็นการเขียนประเภทร้อยแก้ว แต่นักนักเรียนมีวิธีการใช้ภาษาอย่างไรให้สละสลวยด้วยการเขียนเป็นบทร้อยกรอง”

๖. ครูแจ้งเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอน

- เรื่อง การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ

- จุดประสงค์การเรียนรู้

๑ อธิบายลักษณะบังคับของกลอนสุภาพได้อย่างถูกต้อง (K)

๒ แต่งบทประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ จากฝึกที่อยู่ในสวนเกษตรในโรงเรียนได้ (P)

๓ มีความภาคภูมิใจและเห็นความสำคัญตระหนักถึงแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของตนเอง (A)

ชั่วโมงที่ ๒ - ๓

ขั้นที่ ๒ แสวงหาความรู้และฝึกปฏิบัติ

๗. นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็น

- คำถาม การเขียนประเภทร้อยกรองมีความสำคัญอย่างไร

- แนวคำตอบ

๑) เป็นงานเขียนที่ใช้ภาษาได้อย่างสละสลวย

๒) ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้เขียน

๓) เป็นส่วนหนึ่งของมรดกวัฒนธรรมไทยที่มีคุณค่า การเรียนรู้และฝึกฝนการเขียนร้อยกรองจึงช่วยสืบทอดและอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติ

๔) ช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย ทั้งในด้านคำศัพท์ ความหมาย การเลือกใช้คำ และการจัดวางคำให้เหมาะสมกับจังหวะและความหมาย

๘. ครูอธิบายเกี่ยวกับประเภทของการเขียนบทร้อยกรองประเภท โดยแบ่งออกได้เป็น ๘ ประเภท ดังนี้

๑) กลอนเพลงยาว : มีรูปแบบคล้ายกลอนสุภาพแต่นำการแสดงอารมณ์ ความรัก หรือความรู้สึกใช้ในงานเขียนที่ต้องการแสดงความคิดส่วนตัว เช่น จดหมายรัก

๒) กลอนกลบท : เป็นกลอนที่มีการใช้เทคนิคพิเศษ เช่น การเล่นคำ การเล่นเสียง หรือการซ้ำคำ เพื่อสร้างความงดงาม

๓) กลอนบทละคร : ใช้ในบทละครไทยมีฉันทลักษณ์คล้ายกลอนสุภาพ แต่เพิ่มความอ่อนช้อยและความง่ายต่อการแสดง และใช้คำที่เหมาะสมกับบทบาทของตัวละคร

๔) กลอนนิราศ : ใช้ในการบรรยายการเดินทาง พร้อมแทรกความคิดถึงคนรักหรือความรู้สึกส่วนตัวพบมากในวรรณคดีไทย เช่น นิราศภูเขาทอง หรือ นิราศพระบาท

๕) กลอนเสภา : ใช้ในวรรณคดีประเภทเสภา เช่น ขุนช้างขุนแผน มีรูปแบบที่ยืดหยุ่นและง่ายต่อการขับร้อง และมีลักษณะเน้นการเล่าเรื่องที่มีความน่าติดตาม

๖) กลอนสด : ใช้ในการแข่งขันแต่งกลอนแบบสด ๆ เช่น ในงานมหรสพหรืองานบันเทิง

๗) กลอนดอกสร้อย : มีรูปแบบเฉพาะโดยปิดท้ายทุกบทด้วยวลีที่คล้ายคำสร้อย เช่น "เจ้าเอ๋ย"

๘) กลอนสุภาพหรือกลอนแปด : เป็นกลอนที่พบได้บ่อยที่สุดในวรรณคดีไทยใช้ในการเล่าเรื่องหรือบรรยาย ซึ่งเป็นบทประพันธ์ที่นักเรียนจะได้เรียนอย่างละเอียดในหน่วยการเรียนรู้

๙. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องคำคล้องจอง เพื่อนำความรู้นี้ไปต่อยอดในการแต่งคำประพันธ์ โดยครูมีบัตรคำศัพท์คำคล้องจองมาให้ให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑๐. ครูวาดแผนผังฉันทลักษณ์กลอนสุภาพแล้วให้นักเรียนตอบว่าเป็นกลอนประเภทใด

๑๑. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงฉันทลักษณ์ข้อบังคับของกลอนสุภาพ

๑๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน หรือตามความเหมาะสม สังเกต สำนวณ พืชผักสวนครัวที่พบเจอในสวนเกษตรในโรงเรียนว่ามีชนิดใดที่กลุ่มของนักเรียนสนใจ แล้วเลือกมาทั้งหมด ๖ ชนิด เพื่อนำมาประกอบการเรียนในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ ๔ - ๕**ขั้นที่ ๓ ลงมือปฏิบัติจริงและสะท้อนคิด**

๑๓. นักเรียนและครูช่วยกันแสดงความคิดเห็น ทบทวนความรู้ในชั่วโมงที่ผ่านมา

- คำถาม จากชั่วโมงที่ผ่านมา ประเภทของการเขียนบทร้อยกรองมีกี่ประเภท ประกอบด้วยอะไรบ้าง

- แนวคำตอบ ๘ ประเภท ดังนี้ กลอนเพลงยาว กลอนกลบท กลอนบทละคร กลอนนิราศ กลอนเสภา กลอนสด กลอนดอกสร้อย และกลอนสุภาพหรือกลอนแปด

๑๔. จากนั้นนักเรียนนำข้อมูลที่สำรวจ สังเกต พืชผักสวนครัวที่พบเจอในสวนเกษตรในโรงเรียนที่กลุ่มของนักเรียนสนใจที่เลือกมาทั้งหมด ๖ ชนิด มีอะไรบ้าง

๑๕. จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันค้นคว้าข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนสามารถบันทึกข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนบันทึกเป็นร้อยแก้ว จากการวิเคราะห์และร่วมกัน วิเคราะห์ภายในกลุ่มตามรูปแบบที่ครูกำหนดโดยมีหัวข้อ ดังนี้

- ๑) ชื่อพืชผักสวนครัว
- ๒) ลักษณะของพืช
- ๓) สรรพคุณทางยา
- ๔) การแปรรูป
- ๕) ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับผัก

๑๖. จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแต่งเป็นบทประพันธ์ประเภทร้อยกรองกลอนสุภาพ โดยฝึก ๑ ชนิด แต่งบทประพันธ์ ๒ บท

๑๗. เมื่อนักเรียนแต่งบทประพันธ์ได้ครบตามที่กำหนดแล้ว ให้นักเรียนนำบทประพันธ์ที่แต่งนั้นมาจัดเรียงเป็นหนังสือเล่มเล็กและวาดรูปประกอบให้สวยงาม พร้อมเข้าเล่มนำเสนอ

ชั่วโมงที่ ๖ - ๗

ชั้นที่ ๔ สื่อสารผลการปฏิบัติ

๑๘. นักเรียนนำเสนอผลงานที่แต่ละกลุ่มได้จัดทำขึ้น

ชั้นที่ ๕ ปรับประยุกต์ใช้ความรู้และเผยแพร่

๑๙. นักเรียนและครูช่วยกันแสดงความคิดเห็น

๒๐. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

๙. ภาระงาน/ชิ้นงาน

หนังสือเล่มเล็กคำประพันธ์

๑๐. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- ๑ หนังสือเรียนหลักการใช้ภาษาไทย ม.๒
- ๒ สื่ออินเทอร์เน็ต เช่น Google YouTube เป็นต้น
๓. การ์ดคำศัพท์คำคล้องจอง
๔. ภาพประกอบฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ
๕. สวนผักในโรงเรียนที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้

๑๑. การวัดและประเมินผล “บทกวีจากสวน”

การประเมินผลกิจกรรมครอบคลุมทุกมิติของการเรียนรู้ ผู้จัดทำนวัตกรรมการจึงได้ออกแบบการประเมินผลหลายด้าน ได้แก่ การประเมินผลด้านความรู้ (Cognitive Domain) ทักษะ (Psychomotor Domain) และเจตคติ (Affective Domain) โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายและกำหนดเกณฑ์ชัดเจน เพื่อให้สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑๑.๑ การวัดผลด้านความรู้ (Cognitive Domain)

เป้าหมาย: วัดความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์คำคล้องจองที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเกษตรกรรมและรูปแบบแผนผังฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

ตัวชี้วัด	เครื่องมือในการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้คำศัพท์คำคล้องจองเกี่ยวกับเกษตรกรรม	แบบทดสอบคำศัพท์คำคล้องจอง	ผ่านเกณฑ์ $\geq 80\%$ (ตอบถูก 8 ข้อจากทั้งหมด 10 ข้อ)
ความสามารถโยงสัมพันธ์คำคล้องจองได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ	แบบทดสอบการโยงสัมพันธ์คำคล้องจองได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสุภาพจากคำศัพท์ที่กำหนดให้	ใช้คำศัพท์และโยงสัมพันธ์คำคล้องจองได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์กลอนสุภาพถูกต้อง ≥ 3 จาก 5 ประโยค
ความเข้าใจเนื้อหาขั้นตอนการแต่งคำประพันธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสวนผัก	แบบสอบถามเชิงอธิบาย (Short Answer Questions)	ตอบคำถามถูกต้อง ≥ 3 ข้อจาก 4 ข้อ

๑๑.๒ การวัดผลด้านทักษะ (Psychomotor Domain)

เป้าหมาย: วัดความสามารถของนักเรียนในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในสถานการณ์จริง

ตัวชี้วัด	เครื่องมือในการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
การใช้ภาษาไทยรูปแบบร้อยกรองเขียนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสวนผัก	การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการปฏิบัติงาน	เขียนอธิบายครบถ้วนถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ≥ 3 ขั้นตอน
การนำเสนอหน้าบุรุษนิทรรศการ	แบบประเมินการนำเสนอ (Presentation Rubric)	คะแนน ≥ 12 จาก 15 คะแนน
การจัดการบูธและการนำเสนอข้อมูล	แบบสังเกตการจัดการบูธ (Observation Checklist)	การจัดแสดงข้อมูลครบถ้วน $\geq 80\%$ (ข้อมูล 4 จาก 5 หมวดครบถ้วน)

๑๑.๓ การวัดผลด้านเจตคติ (Affective Domain)

เป้าหมาย: วัดความมั่นใจและความสนใจของนักเรียนในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ตัวชี้วัด	เครื่องมือในการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
ความมั่นใจในการสื่อสารภาษาไทยในรูปแบบบทร้อยกรอง	แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Form)	นักเรียนประเมินตนเองว่ามีความมั่นใจระดับ 3 ขึ้นไป (จาก 5 ระดับ)
ความมีส่วนร่วมในกิจกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (Observation Checklist)	มีส่วนร่วมในกิจกรรม $\geq 80\%$ ของเวลาทั้งหมด
ความพึงพอใจต่อกิจกรรม	แบบสอบถามความพึงพอใจ (Satisfaction Survey)	ความพึงพอใจรวม ≥ 4.0 จากคะแนนเต็ม 5.0

๑๑.๔ เครื่องมือการประเมินและเกณฑ์รวม

เครื่องมือ	รายละเอียด
แบบทดสอบคำศัพท์คำ คลังจอง	คำถามปรนัย (Multiple Choice) ๑๐ ข้อเกี่ยวกับคำศัพท์ทางการเกษตร เช่น ผักบุ้ง คล้องจองกับ กุ้งนาง , พืชผัก คล้องจองกับ นักเรียน เป็นต้น(เกณฑ์: ผ่านเมื่อทำได้ ≥ ๘ ข้อ)
แบบสอบถามเชิงอธิบาย	คำถามอัตนัยเกี่ยวกับการโยงสัมพันธ์แผนผังกลอนสุภาพได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ (เกณฑ์: ตอบถูก ≥ ๓ จาก ๔ ข้อ)
Rubric การนำเสนอ	ประเมินการพูดและการนำเสนอข้อมูล เช่น ความถูกต้องของภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ความสวยงามด้านภาษา และการใช้ภาพพจน์ (คะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน เกณฑ์: ≥ ๑๒ ผ่าน)
Checklist การจัดนิทรรศการ	ประเมินการจัดนิทรรศการ เช่น การตกแต่ง ความครบถ้วนของข้อมูล และการตอบคำถาม (เกณฑ์: ผ่านเมื่อข้อมูลครบ ≥ ๔ จาก ๕ หมวดหมู่)
แบบประเมินตนเอง	นักเรียนให้คะแนนตนเองในด้านความมั่นใจ ความพยายาม และความร่วมมือร่วม (๕ ระดับ) (เกณฑ์: ความมั่นใจ ≥ ๓ ขึ้นไป)
แบบสอบถามความพึงพอใจ	ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมในด้านเนื้อหา กระบวนการเรียน และบรรยากาศ (คะแนนเต็ม ๕.๐ เกณฑ์: ความพึงพอใจรวม ≥ ๔.๐)
แบบสังเกตพฤติกรรม	ครูสังเกตความมีส่วนร่วมและความกระตือรือร้นของนักเรียนในกิจกรรม เช่น การตั้งคำถามหรือการตอบคำถาม (เกณฑ์: มีส่วนร่วม $\geq ๘๐\%$ ของเวลาเรียนทั้งหมด)

๑๑.๕ สรุปผลการประเมินภาพรวม

๑. นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ด้าน ความรู้ ($\geq ๘๐\%$) และด้าน ทักษะ ($\geq ๑๒/๑๕$ คะแนนในการนำเสนอ และ $\geq ๘๐\%$ ในการจัดนิทรรศการ) จะถือว่าบรรลุผลในเชิงวิชาการ

๒. ด้าน เจตคติ นักเรียนที่มีความพึงพอใจ ≥ ๔.๐ และมีความมั่นใจ ≥ ๓ (จาก ๕ ระดับ) จะถือว่าประสบความสำเร็จด้านแรงจูงใจและทัศนคติเชิงบวก

๓. ข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปสะท้อนผลในกระบวนการ PLC เพื่อปรับปรุงกิจกรรมในรอบถัดไป

๔. การวัดผลนี้ครอบคลุมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้มั่นใจว่านวัตกรรมช่วยพัฒนานักเรียนได้ในทุกด้าน

๑๒. บทที่ผู้บริหาร

แผนการสอนนี้มีความน่าสนใจและเอื้อต่อการพัฒนาทักษะที่สำคัญของนักเรียน โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกผ่านงานเขียน ควรมีการพัฒนาเพิ่มเติมในด้านการใช้สื่อเพื่อให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและดึงดูดใจนักเรียนมากขึ้น

๑๓. บทที่หลังการสอน

๑. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- การจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน
- ใช้แนวทาง Active Learning และ Experiential Learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการสังเกตธรรมชาติ การวิเคราะห์บทกวี และการสร้างสรรค์ผลงาน

๒. การมีส่วนร่วมของผู้เรียน

- นักเรียนแสดงความสนใจและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกิจกรรม
- สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์จริงกับการเรียนรู้บทประพันธ์
- มีการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์และการสื่อสารผ่านการแสดงความคิดเห็นและการนำเสนอ

๓. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

- นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของบทที่ประพันธ์เกี่ยวกับธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง
- สามารถสร้างบทประพันธ์ของตนเองโดยใช้ประสบการณ์จากการสังเกตในสวน
- มีการพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกผ่านการใช้ภาษาของบทประพันธ์

๔. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

- ควรเพิ่มการใช้สื่อดิจิทัล เช่น การบันทึกเสียง การสร้างสื่อวิดีโอ หรืออินโฟกราฟิกประกอบบทประพันธ์
- ส่งเสริมการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทประพันธ์มากขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

แผนการสอนนี้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน ทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการคิดวิเคราะห์ ควรมีการพัฒนาเพิ่มเติมในด้านการใช้เทคโนโลยีและการกระตุ้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๓). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

วัชรินทร์ อ่ำพร. (๒๕๖๔). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ ๒๑*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Bandura, A. (๑๙๗๗). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Bloom, B. S. (๑๙๕๖). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*. New York: Longman.

Dewey, J. (๑๙๓๘). *Experience and education*. New York: Macmillan.

Kolb, D. A. (๑๙๘๔). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอบราชธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

